

حروف مشبّه بالفعل در عربی

تعریف: حروف مشبّه بالفعل حروفی هستند که فقط بر سر جمله اسمیه می آیند.
انواع حروف مشبّه بالفعل: { **إِنَّ** ، **أَنَّ** ، **كَأَنَّ** ، **لَيْتَ** ، **لَكِنَّ** ، **لَعَلَّ** }
توجه: کلمات { **كَانَ** بود ، **إِنْ** اگر ، **أَنَّ** که ، **لَكِنَّ** ولی } حروف مشبّه بالفعل نیستند.

معانی حروف مشبّه بالفعل

❖ **إِنَّ:** برای **تأکید جمله و رفع شک** در اول جمله می آید و کل جمله بعد از خود { نه یک کلمه } را تأکید می کند و به معنای { **قطعاً** ، **همانا** ، **بی تردید** ، **به درستی** که ، **بی گمان** ، **براستی** } می باشد.

مثال ← **إِنَّ** اللهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ: **همانا** خداوند به عدل و احسان امر می کند.

مثال ← **إِنَّ** اللهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ **قطعاً** خدا پاداش نیکوکاران را تباه نمی کند.

● واژه { **إِنَّا** } در اصل به صورت { **إِنَّ + نَا** } است و باید هنگام برخورد با { **إِنَّا** } بدانیم در آن حرف مشبّه بالفعل { **إِنَّ** } وجود دارد.
إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ {

قطعاً ما آن را قرآنی فصیح و عربی قرار دادیم، شاید شما (آن را) درک کنید.

{ **إِنَّا** لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ } **به راستی** ما خداییم و به سوی او باز می گردیم

آن: در وسط جمله می آید و به معنای «که» می باشد و برای وصل کردن و ربط دادن دو جمله بکار می رود.

مثال ← { قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ }

گفت: می دانم که خدا بر هر چیزی تواناست.

تذکره: گاهی با توجه به نیاز جمله «آن» به صورت «زیرا» نیز ترجمه می شود:

مثال ← (وَ لَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ أَنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا...)

گفتارشان تو را نباید غمگین سازد زیرا ارجمندی، همه از آن خداست.

کاربرد «إِنَّمَا - أِنَّمَا»

توجه: هرگاه حرف {ما} همرا با حروف مشبّه بِالْفِعْلِ {إِنَّ، أَنَّ} بیاید «إِنَّمَا - أِنَّمَا»

درست می شود که به معنای {فقط، تنها} می باشند و برای «حصر» می آیند.

مثال ← إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ: اعمال فقط به نیت هاست.

مثال ← «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ: تنها مؤمنان برادرانند».

كَانَ: به معنای { مثل، مثل این که، گویی، گویا، مانند، انگار } می باشد و برای بیان **مشابهت و تشبیه** می آید:

مثال ← (كَانَهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ): **گویا** آن ها یاقوت و مرجان هستند.

مثال ← (كَانَ إِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةً لَا تُدْرَكُ)

مثل اینکه خشنود ساختن مردم هدفی است که برآورده نمی شود

❖ **لَكِنَّ**: به معنای { ولی، اما } می باشد و برای بیان **کامل کردن جمله ماقبل** یا **رفع ابهام از جمله ماقبل خود** می آید:

مثال ← (إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ)

بی گمان خدا داری بخشش بر مردم است، **ولی** بیشتر مردم سپاسگزاری نمی کنند.

❖ **لَيْتَ، يَا لَيْتَ**: به معنی { کاش، ای کاش، کاشکی } می باشد و برای **بیان کردن آرزو و تمنی** در مورد چیزی که به وقوع آن امید نداریم و محال است به کار برده می شود.

مثال ← (وَ يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا)

و کافر می گوید: **ای کاش** من خاک بودم.

❖ **لَعَلَّ**: به معنای { شاید ، امید است ، باشد که } می باشد و برای بیان { رجاء ،

ترجی: امید داشتن } در مورد چیزی که به وقوع آن امید داریم به کار برده می شود.

مثال ← (**إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ**)

قطعا ما قران را به زبان عربی قرار دادیم **امید است** شما خردورزی کنید

فن ترجمه

فن شماره 1: { **لَيْتَ** یا **لَعَلَّ** } + فعل مضارع ← مضارع التزامی

توضیح فن: اگر بعد از حروف { **لَيْتَ** و **لَعَلَّ** } فعل مضارع بیاید آن فعل مضارع صورت مضارع التزامی ترجمه می شود.

مثال 1 ← **لَعَلَّكُمْ تَشَاهِدُونَ جَمِيعَ مَدُنِ بِلَادِي**

ترجمه به مضارع التزامی: **شاید** همه شهرهای کشورم را ببینید.

مثال 2 ← **لَيْتَ الْإِنْسَانَ يُجَهِّزُ بِنَاحِي الْعِلْمِ وَالْدِينِ**

ترجمه به مضارع التزامی: **کاش** انسان به دو بال علم و دین مجهز بشود.

فن شماره 2: { لیت } + فعل ماضی ← ماضی بعید یا ماضی استمراری

توضیح فن: اگر بعد از لیت فعل ماضی بیاید میتوان آن فعل ماضی را به صورت ماضی استمراری یا ماضی بعید ترجمه کرد.

مثال 1 ← لیتنی کنت أستطیع أن أدیم دراستی

ترجمه به ماضی استمراری: کاش می توانستم تحصیل خود را ادامه بدهم.
ترجمه به ماضی بعید: کاش توانسته بودم تحصیل خود را ادامه بدهم.

مثال 2 ← لیت سعیداً إبتعد عن الكسل

ترجمه به ماضی استمراری! کاش سعید از تنبلی دوری می کرد.
ترجمه به ماضی بعید! کاش سعید از تنبلی دوری کرده بود.

مثال 3 ← لیتکم إستمعتم إلی کلام معلیمکم

ترجمه به ماضی استمراری: کاش به سخن معلمانتان گوش می کردید.
ترجمه به ماضی بعید: کاش به سخن معلمانتان گوش کرده بودید.

● جمله اسمیه ●

تعریف جمله اسمیه: جمله اسمیه جمله ای است که با اسم شروع می شود. جمله اسمیه دارای دو رکن به نام «مبتدا» و «خبر» می باشد.

نکته: این اسم می تواند { اسم اشخاص - اسم اشیاء - ضمیرها - اسم اشاره - اسمهای استفهام و سؤالی } باشد.

توجه: ارکان اصلی جمله اسمیه = مبتدا و مرفوع + خبر و مرفوع

1 = مُحَمَّدٌ نَاجِحٌ . ← محمد موفق است.

2 = الطَّالِبُونَ فِي الْمَدْرَسَةِ نَاجِحُونَ . ← دانشجویان موفق هستند.

3 = التَّلْمِيزَانِ فِي الْمَدْرَسَةِ نَشِيطَانِ . ← دانشجویان در مدرسه فعال هستند.

4 = أَفْضَلُ النَّاسِ أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ ← بهترین مردم سودمندترین آنها برای مردمند.

5 = النَّدَمُ عَلَى السُّكُوتِ خَيْرٌ مِنَ النَّدَمِ عَلَى الْكَلَامِ .

اصل مطلب: وقتی حروف مشبّه بِالْفِعْلِ { **إِنَّ، أَنْ، كَأَنَّ، لَيْتَ، لَكِنَّ، لَعَلَّ** } بر سر جمله اسمیه بیایند علاوه بر تغییر معنی جمله اسمیه، مبتدا را که در اصل { **مرفوع** } است به عنوان اسم خود { **انَ، ونَ** } { **منصوب** } **ینَ، ینَ** } می کنند ولی خبر را تغییر نمی دهند و آن را به عنوان خبر خود مرفوع نگه می دارند.

مثال ← **مُحَمَّدٌ فِي الْامْتِحَانِ نَاجِحٌ**

{ مُحَمَّدٌ مبتدا و مرفوع } { نَاجِحٌ خبر و مرفوع }

إِنَّ مُحَمَّدًا فِي الْامْتِحَانِ نَاجِحٌ ← **همانا** مُحَمَّدٌ در امتحان موفق است.

توضیح: { مُحَمَّدًا اسم **إِنَّ** و منصوب } { نَاجِحٌ خبر **إِنَّ** و مرفوع }

مثال ← **الطَّالِبُونَ فِي الْمَدْرَسَةِ نَاجِحُونَ.**

{ الطَّالِبُونَ مبتدا و مرفوع } { نَاجِحُونَ خبر و مرفوع }

لَعَلَّ الطَّالِبِينَ فِي الْمَدْرَسَةِ نَاجِحُونَ.

توضیح: { الطَّالِبِينَ اسم **لَعَلَّ** و منصوب } { نَاجِحُونَ خبر **لَعَلَّ** و مرفوع }

توجه کنید: همانطور که دیدید با آمدن حروف مشبّه بِالْفِعْلِ بر سر جمله اسمیه

{ معنی عوض می شود } { نقش کلمات تغییر می کند } { علامت مبتدا تغییر می کند } .

تیتَرهای کنکوری حروف مشبّه بِالْفِعْلِ

تیتَرهای کنکوری حرف « **إِنَّ** »

- عَيْنٌ حرفاً جَاءَ لِلتَّأْكِيدِ ← [**إِنَّ**]
- عَيْنٌ عِبَارَةً أُكِّدَ مَعْنَاهَا ← [**إِنَّ**]
- عَيْنٌ حرفاً يُؤكِّدُ مضمونَ الجُملةِ ← [**إِنَّ**]

تیتَرهای کنکوری حرف « **أَنَّ** »

- عَيْنٌ حرفاً يَرْتَبِطُ بَيْنَ الجُمْلَتَيْنِ ← [**أَنَّ**]
- عَيْنٌ حرفاً جَاءَ لِلرَّبْطِ بَيْنَ الجُمْلَتَيْنِ ← [**أَنَّ**]

تیتَرهای کنکوری حرف « **لِأَنَّ** »

- عَيْنٌ حرفاً جَاءَ لِلتَّعْلِيلِ ← [**لِأَنَّ**]

تیتَرهای کنکوری حرف « **كَأَنَّ** »

- عَيْنٌ حرفاً جَاءَ لِلتَّشْبِيهِ ← [**كَأَنَّ**]
- عَيْنٌ حرفاً جَاءَ لِلتَّرْدِيدِ ← [**كَأَنَّ**]

تیتراهای کنکوری حرف « لَيْتَ »

- عَيْنَ حرفاً جَاءَ لِلتَّمَنِّي ← [لَيْتَ]
- عَيْنَ ما لا تَرْجُو وَقُوعَهُ ← [لَيْتَ]
- عَيْنَ ما لا يُمَكِّنُ وَقُوعَهُ ← [لَيْتَ]

تیتراهای کنکوری حرف « لَعَلَّ »

- عَيْنَ حرفاً جَاءَ لِلتَّرَجِّي ← [لَعَلَّ]
- عَيْنَ العبارة الَّتِي تَدُلُّ عَلَى الرَّجَاءِ لَوَقُوعِ الفِعْلِ ← [لَعَلَّ]

تیتراهای کنکوری حرف « لَكِنَّ »

- عَيْنَ حرفاً يُكَمِّلُ مقصود الجملة ← [لَكِنَّ]
- عَيْنَ حرفاً جَاءَ لِرَفْعِ الإِبْهَامِ عَن ما قَبْلَهُ ← [لَكِنَّ]
- عَيْنَ الكلمة الَّتِي تُكَمِّلُ جملة ما قَبْلِهَا ← [لَكِنَّ]
- عَيْنَ الكلمة الَّتِي تَرَفَعُ الإِبْهَامِ عَن جملة ما قَبْلِهَا ← [لَكِنَّ]
- عَيْنَ حرفاً يُغَيِّرُ معنى الفِعْلِ ← [لَيْتَ و لَعَلَّ]

تست 1: عین الصحيح في الجزء الذي قد أُكِّدَ : هنر 98

- 1) إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ! (الله)
- 2) إِحْمِنِي مِنَ الْحَادِثَاتِ حِمَايَةً! (ضمير الياء)
- 3) حَذَّرْتَنِي تَجَارِبُ الْحَيَاةِ تَحْذِيرًا! (تجارب الحياة)
- 4) إِنَّ الْعِلْمَ يَرْفَعُ الْإِنْسَانَ وَيُكْرِمُهُ! (الجملة بأجمعها)

تست 2: عین الكلمة التي تكمل جملة ما قبلها : تجربی 98

- 1) إِنَّ الْعِلْمَ أَحْسَنُ مِنَ الْمَالِ،
- 2) نَعْلَمُ أَنَّ لِلْعَالَمِ أَصْدِقَاءَ كَثِيرِينَ،
- 3) وَلَكِنَّ لِصَاحِبِ الْمَالِ أَعْدَاءَ كَثِيرِينَ،
- 4) هَذَا هُوَ الْفَرْقُ بَيْنَ الْعِلْمِ وَالْمَالِ!

تست 3: عین ما لا نرجو وقوعه: زبان خارجه 98

- 1) لَعَلَّ الْفَوْزَ حَلِيفَكَ فِي الدُّنْيَا!
- 2) كَأَنَّ الْخَيْرَ يَنْزِلُ عَلَيْكَ قَرِيبًا!
- 3) لَيْتَ النَّجَاحَ يَتَحَقَّقُ فِي حَيَاتِكَ!
- 4) يَدَّعِي أَنَّهُ كَرِيمٌ لَكِنَّ الْوَاقِعَ لَا يُوَيِّدُ ذَلِكَ!

تست 4: عَيْن مَضَارِعًا لَيْسَ مُعَادِلًا لِلتَّزَامِي الْفَارِسِي : رِيَاذِي 98

- (1) أَمَرْنَا بِأَنْ لَا نَغْضِبَ، وَلَكِنَّا نَغْضِبُ، وَهَذَا الْأَمْرُ شَائِعٌ بَيْنَنَا!
- (2) لَعَلَّ الْإِنْسَانَ يَعْرِفُ الْحَضَارَاتِ مِنْ خَلَلِ الْكُتَابَاتِ وَالتَّمَاثِيلِ!
- (3) كَأَنَّ هَذَا الْجَبَلَ أَعْلَى مِنْ بَقِيَّةِ الْجِبَالِ، لِيَتَنِي أَصْعَدَ إِلَى رَأْسِهِ!
- (4) لِيَتَنَا نَقْرًا آرَاءَ عِدَّةٍ كُتَّابٍ حَوْلَ هَذَا الْمَوْضُوعِ لِنَأْخُذَ نَتِيجَةَ صَحِيحَةٍ!

تست 5: مَا هُوَ الْمُنَاسِبُ لِلْفِرَاقِ: «ظَنَّ النَّاسُ ..... الرِّيَّاحَ الشَّدِيدَةَ خَرَّبَتِ الْبُيُوتَ».

- (1) إِنَّ
- (2) إِنْ
- (3) أَنْ
- (4) أَنْ

تست 6: عَيْنٌ عِبَارَةً يُسْتَفَادُ مِنْهَا احْتِمَالٌ وَقُوعُ الْفِعْلِ:

- (1) لَيْتَ السَّمَاءَ تُمَطِّرُ الْيَوْمَ!
- (2) كَأَنَّ فِي الْغُرْفَةِ شَخْصِينَ!
- (3) لَعَلَّ السَّمَاءَ تُمَطِّرُ الْيَوْمَ!
- (4) إِنَّ فِي الْغُرْفَةِ شَخْصِينَ!

تست 7: أي حرفٍ من الحروف المشبّهة بالفعل لطلب ما هو غير ممكن أو ممكن بعيدٌ

(1) (وَلَا رَطْبَ وَ لَا يَابَسَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ)

(2) (قَالُوا لَا خَيْرَ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ)

(3) لَيْتَ الْكَافِرَ مَدْرَكَ مَنْزِلَةَ الْإِنْسَانِ فِي الْإِسْلَامِ!

(4) لَعَلَّ أَخَا عَلِيٍّ قَدْ وَصَلَ إِلَى بَيْتِهِ!

تست 8: ما هو الخطأ:

(1) إِنَّمَا الطَّلَابُ يَسْعُونَ لِلْوَصُولِ إِلَى الْعُلَى!

(2) إِنَّ الطَّلَابَ يَسْعُونَ لِلْوَصُولِ إِلَى الْعُلَى!

(3) إِنَّمَا يَسْعَى الطَّلَابُ لِلْوَصُولِ إِلَى الْعُلَى!

(4) إِنَّ يَسْعَى الطَّلَابُ لِلْوَصُولِ إِلَى الْعُلَى!

تست 9: عَيْنٌ مِنَ الْحُرُوفِ الْمَشْبَهَةِ بِالْفِعْلِ يُفِيدُ الرَّجَاءَ:

(1) لَا شَعْبَ مِنْ شُعُوبِ الْأَرْضِ إِلَّا وَ كَانَ لَهُ دِينٌ!

(2) (إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا)

(3) لَعَلَّنِي أُسْتَطِيعَ أَنْ أَحْصِلَ عَلَى دَرَجَاتٍ عَالِيَةٍ!

(4) لَيْتَ اللَّهُ يَغْفِرَ لَنَا وَ يَدْخُلَنَا الْجَنَّةَ!

تست 10: عین من الحروف المشبّهة بالفعل يُفید التّمنی:

(1) إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَ أَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا!

(2) لَعَلَّ لَهُ عُذْرًا وَ أَنْتَ تَلُومُ وَ تُعَاتِبُ!

(3) لَا شَيْءَ أَحَقُّ بِالسَّجْنِ مِنَ اللِّسَانِ!

(4) يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزُ فَوْزًا عَظِيمًا!

تست 11: «کاش همهی شهرهای کشورم را می دیدم» ریاضی خارج کشور 98

(1) لَعَلَّنِي أَشَاهِدُ مَدْنَ بَلَدِي جَمِيعًا!

(2) لَيْتَنِي أَنْظُرَ كُلَّ الْمَدَنِ فِي بَلَدِي!

(3) لَعَلِّي كُنْتُ أَنْظُرُ مَدْنَ بَلَدِي كُلِّهَا!

(4) لَيْتَنِي كُنْتُ أَشَاهِدُ جَمِيعَ مَدَنِ بَلَدِي!

تست 12- عین الصحيح : ریاضی 98

(1) لَيْتَنِي رَأَيْتُ جَمِيعَ الْكُتُبِ: کاش همهی کتابها را ببینم!

(2) لَعَلَّ الْخَيْرَ قَدْ نَزَلَ عَلَيْنَا: شاید خیر بر ما نازل شود!

(3) لَيْتَ الْإِمْتِحَانَ قَدْ أَنْتَهَى! کاش امتحان تمام شود!

(4) لَعَلَّ الصَّبْرَ يُنْقِذُنَا! شاید پایداری نجاتمان دهد!

تست 13- عَيْنَ الصَّحِيحِ (بالنظر إلى تأكيد الجملة): ریاضی خارج کشور 98

(1) إِنَّ الْفَخْرَ لِلْإِنْسَانِ الَّذِي لَهُ عَقْلٌ ثَابِتٌ: فخر برای انسانی است که بی گمان دارای عقلی ثابت است!

(2) إِنَّ وَعَاءَ الْعِلْمِ لَا يَضِيقُ بَكُلِّ مَا جُعِلَ فِيهِ: بطور قطع ظرف علم با هر آنچه در آن قرار داده شود، تنگ نمی شود!

(3) إِنَّ النَّاسَ يَمْرُونَ بِجَوَارِ الْأَشْجَارِ الَّتِي يَنْتَفِعُونَ بِهَا: مردم از کنار درختانی که از آنها سود می برند، قطعاً عبور می کنند!

(4) إِنَّ غُصُونِ بَعْضِ الْأَشْجَارِ تَنْكَسِرُ مِنْ ثِقَلِ وَزْنِ ثَمَارِهَا: شاخه های برخی درختان از سنگینی وزن میوه هایش بدون شک شکسته می شود!

تست 14 : (إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا)

(1) ولیّ شما فقط الله است و رسول او و کسانی که ایمان آورده اند!

(2) همانا ولیّ شما خداوند است و پیامبرش و هر کس ایمان بیاورد!

(3) سرور شما بدون شک الله است و پیامبر و آنکه ایمان آورده است!

(4) بدرستی که خداوند سرور شما است و رسول او و کسی که ایمان آورده است!

تست 15: « لیت الطالب یعرفون أن الطالب المجتهد یقدر أن یعوض قلة استعداده

بالاجتهاد » اختصاصی انسانی خارج کشور 98

(1) شاید دانشجویان بدانند که دانشجوی کوشا می تواند کم بودن استعدادش را با تلاش جبران نماید!

(2) ای کاش دانش آموزان بدانند که دانش آموز کوشا می تواند کمی استعدادش را با تلاش جبران کند!

(3) شاید دانش آموزان بفهمند که دانش آموز تلاشگر توانایی دارد که کم بودن استعداد را با تلاش جبران نماید!

(1) ای کاش دانشجویان می فهمیدند که دانشجوی تلاشگر توانمند است که کمی استعدادش را با تلاش جبران کند!

تست 16: عین جواباً فیہ رفع الإبهام عن ما جاء قبله:

(1) إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ يَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ!

(2) اشترك الطلاب في السباق العلمي لكنهم لم يفوزوا!

(3) الناس عاهدوا أن يساعدوا الفقراء ليرضى الله عنهم!

(4) (كأنهن الياقوتُ والمرجان)

لائی نفی جنس {نافیة للجنس}

تعریف: { لا } یی است که بر سر جمله اسمیه می آید و جمله اسمیه باید با یک اسم نکره شروع شود. در ترجمه { لائی نفی جنس } عبارت { هیچ ... نیست } می آید.

توجه: اسم { لائی نفی جنس } همیشه و فقط دارای علامت { فتحه ___ } است
توجه: اسم { لائی نفی جنس } هیچ نباید دارای { تنوین _ _ _ } و { آل } باشد.
توجه: خبر { لائی نفی جنس } اگر اسم ظاهر و آشکار باشد مرفوع باقی می ماند.

مثال ← لا كَنْزٌ أَغْنَىٰ مِنَ الْقَنَاعَةِ:
 ترجمه ← هیچ گنجی بی نیازکننده تر از قناعت نیست.

مثال ← لا فَقْرٌ أَصْعَبُ مِنَ الْجَهْلِ:
 ترجمه ← هیچ فقری سخت تر از نادانی نیست..

مثال ← لا شَيْءٌ أَفْضَلُ مِنَ الْعَقْلِ:
 ترجمه ← هیچ چیزی بهتر از عقل نیست.

● لای نهی { النَّاهِيَةُ }

تعریف: لای نهی فقط بر سر مضارع می آید و دو تغییر در مضارع ایجاد می کند.

الف: تغییر در ظاهر مضارع ← تبدیل { ُ } به { ساکن ُ } و حذف { ن ن }

ب: تغییر در معنی مضارع ← لا + فعل مضارع = مضارع التزامی

مثال ← تَسْتَمِعُونَ { گوش می دهید } ← لا تَسْتَمِعُوا { گوش ندهید }

مثال ← تَكْذِبُ { دروغ می گویی } ← لا تَكْذِبُ { دروغ نگو }

مثال ← يَغْسِلُونَ { می شویند } ← لا يَغْسِلُوا { نباید بشویند }

مثال ← نَقْتُلُ { می کشیم } ← لا نَقْتُلُ { نباید بکشیم }

● لای نفی { النَّافِيَةُ }

تعریف: { لا منفی } بر سر فعل مضارع می آید هیچ تغییری در ظاهر فعل مضارع ایجاد

نمی کند و فقط معنی آن را منفی می کند تغییر می دهد.

مثال ← تَسْتَمِعُونَ { گوش می دهید } ← لا تَسْتَمِعُونَ { گوش نمی دهید }

مثال ← تَكْذِبُ { دروغ می گویی } ← لا تَكْذِبُ { دروغ نمی گویی }

مثال ← يَغْسِلُونَ { می شویند } ← لا يَغْسِلُونَ { نمی شویند }

مثال ← نَقْتُلُ { می کشیم } ← لا نَقْتُلُ { نمی کشیم }

● لای جواب {جوابیّة}

تعریف: {لای جواب} به معنای «نه» است که در پاسخ به {هَلْ، أ، آیا} می‌آید.

مثال ← **سؤال:** هَلْ أَنْتَ تَسْكُنُ فِي مَدِينَةِ أَرْبِيلِ؟

جواب: لا، أَنَا أَسْكُنُ فِي مَدِينَةِ بُوْكَانِ!

● لای نفی جنس {نافیة للجنس} {مفصل تدریس شد}

مثال ← **لا** عَلِمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا

ترجمه ← جز آنچه به ما آموخته‌ای، **هیچ** دانشی نداریم.

مثال ← **لا** شَيْءَ أَفْضَلَ مِنَ الْعَقْلِ:

ترجمه ← **هیچ** چیزی بهتر از عقل **نیست**.

● توجه کرونایی

فعل ناقصه {لیس} به معنای «نیست» بوده و {لای نفی جنس} به معنای «هیچ ... نیست» می‌باشد.

تست 1- عین الصحیح عن «لا» النافیه للجنس: ریاضی 98

- 1) لا حیاء و عفاف و أدبٌ إلا لعقلٍ ثابت!
- 2) لا العزّة إلا لربّنا الرحیم الذي له كلّ شيء!
- 3) لا أتذکر زمانَ ذهابنا إلى تلك الجولة العلمیة!
- 4) لا شعبٌ من شعوب العالم إلا وله طريقةٌ للعبادة!

تست 2 - عین الصحیح عن نوع «لا» :

- 1) ألا تعلم بأنّ الله یرى أعمال الناس! (ناهیة)
- 2) ا تُحاولی إلا لاکتساب رضا الله دائماً! (نافیه)
- 3) اجتهدوا یا شباب! لا نجاحَ فی التّکاسل! (نافیه للجنس!)
- 4) قدّم إن ابتعدت من الاجتهاد و النشاط! (ناهیة)

تست 3 - عَيْنُ الْخَطَا فِي نَوْعِ «لَا»:

(1) كَأَنَّ إِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرِكُ! نَافِيَةٌ

(2) فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ لَا طَالِبَ رَاسِبٍ! النَافِيَةُ لِلْجِنْسِ

(3) لَا تَحْزَنْ! إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا! نَاهِيَةٌ

(4) لَا تَدِينُ لِمَنْ يَسْخَرُ مِنْ أَخِيهِ! نَافِيَةٌ

تست 4 - «مَا يَزِيدُ صَبْرَنَا فِي أُمُورٍ لَا طَاقَةَ لَنَا بِهَا، هُوَ الْإِيمَانُ بِاللَّهِ» انسانی داخل 98

(1) آنچه صبر ما را در اموری که هیچ توانی برای آنها نداریم، می افزاید، همان ایمان به الله است!

(2) صبر ما در کارهایی که طاقتش در ما نیست، زیاد نمی شود، بلکه آن در ایمان به الله است!

(3) صبر در کارهایی که توان آنها در ما نیست قدرت ما را زیاد نمی کند، بلکه آن ایمان به خداست!

(4) چیزی که صبر ما را می افزاید، اموری است که هیچ طاقت آن را نداریم که همان ایمان به خداست!

تست 5 - عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ «لَا» النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ: اختصاصی انسانی خارج کشور 98

- (1) لا اليوم كيوم البعث، لا نعلم أسرارَه!
- (2) لا فقراً أسوأ من الجهل، يفني عمرنا!
- (4) لا فصلُ كالربيع، الأشجار فيه نضرة!
- (4) لا قدرة أقوى من العقل لحلّ مشاكلنا!

تست 6 - «لأشياء أحسنُ من النقوش و الرسوم و التماثيل لُشجَعنا إلى كشف الحضارات القديمة»:

- (1) هیچ چیزی بهتر از نقشها و نقاشیها و مجسمه ها نیست برای اینکه ما را به کشف تمدنهای قدیم تشویق می کند!
- (2) چیزی بهتر از نقوش و رسمها و تمثالها وجود ندارد که ما را به یافتن تمدنهای قدیم ترغیب کرده باشد!
- (3) هیچ چیزی نیست که بهتر از نقشها و نقاشیها و تندیسها ما را به کشف تمدنهای قدیم تشویق کند!
- (4) چیزی نیست که ما را به کشف تمدنهای قدیم بهتر از نقوش و نقاشیها و تمثالها ترغیب کرده باشد!

تست 7: عین «لا» لنفی الجنس کنکور تجربی 1400

(۱) سیّاتی یومٌ لا ینفعنا مالٌ و بنون فعلینا أن نجمع الخیراتِ لأنفسینا لذلكَ الیوم!

(۲) إن كنتَ معَ الله فلا تحزن أبداً و لا تضلّ عن صراطه و لا تفقد محبّته!

(۳) اصطدمَ إطارُ سیّارتي بشيءٍ حادٍّ فانفجرَ و لا إطار احتیاطیّ عندي!

(۴) هل تنسی أن تذكّر نعمة ربّك؟ لا أنا لست من الغافلین!

تست 8. « إن الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بأنفسهم » کنکور تجربی 1400

(۱) همانا الله چیزی را که در دل قوم وجود دارد دگرگون نمی کند مگر وقتی که درون خویش را دگرگون کنند!

(۲) قطعاً الله در آنچه در اقوام وجود دارد تغییر ایجاد نمی کند مگر زمانی که آنچه در دلهایشان هست تغییر کند!

(۳) همانا خداوند آنچه را در قومی هست تغییر نمی دهد تا اینکه آنچه را در دلهای خود دارند تغییر دهند!

(۴) قطعاً خداوند چیزی را که در دل اقوام هست دگرگون نمی سازد مگر اینکه ابتدا دلهای خود را دگرگون نمایند!

موضوع جزوه : حروف مشبّهٌ بالفعل و لای نفی جنس

کتاب : عربی دوازدهم انسانی و تجربی و ریاضی

درس اول عربی دوازدهم

نویسنده : لقمان سلطانی راد

دبیر عربی از شهرستان بوکان

منتظر پیشنهادات و انتقادات شما هستیم. 09143813591

توجه : دانش آموزان و دوستان گرامی مطالب این جزوه از جایی کپی نشده است و با دقت و وسواس زیاد و به صورتی که برای شما در این ایام کرونایی قابل فهم باشد نوشته شده است. در ضمن سوالات کنکوری مربوط به درس را هم ذکر کرده ام تا بعد از فهم قواعد با چگونگی طرح سؤال در کنکور نیز آشنا شوید.